Wikipedia

Portugisisk

Portugisisk (*português* eller *língua portuguesa* på portugisisk) er et iberoromansk språk i den indoeuropeiske språkfamilien. Språket utviklet seg i nordre del av Portugal og i det som i dag er provinsen Galicia i Spania. Det er det eneste offisielle språket i Angola, Brasil, Guinea-Bissau, Kapp Verde, Mosambik, Portugal og São Tomé og Príncipe, og er et av flere offisielle språk i Macao og Øst-Timor.

Med i overkant av 273 millioner brukere regnes portugisisk som det sjette mest talte språk i verden. Flesteparten, 205 millioner, kommer fra Sør-Amerika. Portugisisk fungerer også som et slags lingua franca i Afrika. Språket ble spredt over hele verden i løpet av det 15. og 16. århundret, da Portugal ble en stor, global kolonimakt. Koloniene spant seg fra Brasil i Sør-Amerika til Macao i Kina. I kolonitiden vokste mange portugisiskbaserte kreolspråk frem rundt om i verden, særlig i Afrika, Asia og Karibia.

Portugisisk	
Português	
Brukt i	Portugal Brasil Angola Guinea-Bissau Kapp Verde Mosambik São Tomé og Príncipe Øst-Timor Macao
Antall brukere	208–218 millioner.
Lingvistisk klassifikasjon	Indoeuropeisk Italisk Romansk Italo-vestlig Vestlig Galloiberisk Iberoromansk Vestiberisk Galisisk-portugisisk **Portugisisk**
Offisiell status	
Offisielt i	Angola Brasil Guinea-Bissau Kapp Verde Macao Mosambik Portugal São Tomé og Príncipe Øst-Timor Den afrikanske union EU De søramerikanske lands union Mercosur
Normert av	Instituto Internacional da Língua Portuguesa
Språkkoder	
ISO 639-1	pt
ISO 639-2	por
ISO 639-3	por

Innhold

Wikipedia på portugisisk
Portugisisk på Wiktionary
Portal: Språk

Utbredelse

Portugisisk er offisielt språk i Angola, Brasil, Kapp Verde, Guinea-Bissau, Portugal, São Tomé og Príncipe og Mosambik. Det er dessuten offisielt språk sammen med kinesisk i Macao og sammen med tetum i Øst-Timor. Det er dette man kaller den lusofone verden, etter det romerske navnet på Portugal, Lusitania. I landene Kapp Verde og Guinea-Bissau er portugisisk det offisielle språket, men folkespråket er kriol, et portugisiskbasert kreolspråk. I São Tomé og Príncipe er også kreolspråket saotomesisk (kalt *forro* av lokalbefolkningen) meget utbredt.

Land og områder hvor portugisisk snakkes.

Samfunn hvor portugisisk snakkes eksisterer i mange byer og land rundt omkring i verden, inkludert Montréal og Toronto i Canada, Paris i Frankrike, Asunción i Paraguay, Buenos Aires i Argentina og Boston, New Bedford, Cape Cod, Fall River, Honolulu, Houston, Newark i New Jersey, New York City, Orlando, Miami, Providence og Sacramento i USA. Andre land hvor portugisisk snakkes er blant annet Andorra,

Belgia, Antigua og Barbuda, Bermuda, Luxembourg, Namibia, Jamaica, Venezuela, Guyana, Sveits, Japan og de tidligere portugisiske statene Goa og Daman og Diu i India. Mange av de portugisisktalende disse stedene er immigranter og/eller arbeidsinnvandrere fra Brasil eller Portugal.

Brukere av portugisisk i verden	Antall
Sør-Amerika	186 000 000
Afrika	17 000 000
Europa	12 000 000
Nord-Amerika	2 000 000
Asia	610 000

Samveldet av portugisiskspråklige land er en internasjonal organisasjon bestående av åtte selvstendige land som har portugisisk som offisielt språk. Portugisisk er dessuten offisielt språk i Den europeiske union, Mercosul, Den afrikanske union (et av flere arbeidsspråk) og flere organisasjoner.

Portugisisk er sammen med spansk det raskest voksende vestlige språk, og ifølge UNESCO er portugisisk det språket med størst vekstpotensial som internasjonalt kommunikasjonsspråk i Sør-Amerika og sørlige deler av Afrika. Noe av dette skyldes at man venter at de portugisiskspråklige landene i Afrika vil ha en samlet befolkning på hele 83 millioner i år 2050.

Nord- og Sør-Amerika

Til tross for at Brasil er det eneste amerikanske landet som har portugisisk som sitt offisielle språk, blir portugisisk et stadig viktigere språk i Sør-Amerika, og man regner i dag med at 51 % av den søramerikanske befolkningen snakker språket. Takket være den sterke innflytelsen Brasil har i Sør-Amerika, har språket også spredt seg over grensene til de nærliggende spanskspråklige landene, hovedsakelig Argentina og medlemsland av Mercosul-unionen, en søramerikansk økonomisk union.

I mars 2006 ble det interaktive museet om det portugisiske språket, Det portugisiske språks museum, åpnet i São Paulo i Brasil, byen med høyest antall portugisisktalende i verden.

Etter at Brasil trådte inn i sistnevnte union, har portugisisk blir stadig mer populært å studere som andrespråk blant spanskspråklige. Det er per 2007 186 millioner brukere av portugisisk i Brasil, i tillegg er det mange brukere i grenseområdene til nabolandene Argentina, Bolivia, Paraguay (Brasiguayos) og Uruguay. I Paraguay er det om lag 122 520 morsmålsbrukere av portugisisk.

Europa

I Europa blir portugisisk hovedsakelig talt av Portugals 10,6 millioner innbyggere. Språket har også blitt tatt med til Sentral-Europa av portugisiske immigranter, og de siste tiårene har språket blitt talt av omkring 10 % av befolkningen i landene Luxembourg og Andorra. I tillegg til dette oppsto det grupper av portugisisktalende i Belgia, Frankrike, Tyskland, Sveits og på Jersey. I Spania blir portugisisk snakket i områdene Olivenza og Vale do Xalima, da kalt *a fala* («språket») av lokalbefolkningen.

Galisisk er et språk som er nært beslektet med både spansk og portugisisk, og er offisielt språk i Galicia-regionen i det nordvestlige Spania. Galisisk og portugisisk har de samme røttene, og var helt opp til middelalderen ett språk, før de så skilte seg til to språk. Galisisk er i dag innbyrdes forståelig med portugisisk. Noen lingvister anser galisisk og portugisisk som ett og samme språk, men det vanlige er å betrakte dem som to språk. Det finnes to standardskriftspråk, men myndighetene i Galicia har valgt å støtte bare det ene, som er en variant litt nærmere det spanske språket enn det andre, kanskje for å skape litt distanse mellom galisisk og portugisisk. De galisiske delegatene i Europaparlamentet, blant andre Camilo Nogueira, snakker etter eget ønske portugisisk.

Afrika

Portugisisk er et viktig språk i det sørlige Afrika. Angola og Mosambik er organisert sammen med São Tomé og Príncipe, Kapp Verde og Guinea-Bissau i PALOP (*Países Africanos de Língua Oficial Portuguesa*), en organisasjon som representerer omkring 16 millioner portugisisktalende afrikanere. Man regner med at rundt 9 millioner av disse har portugisisk som morsmål, mens de resterende er tospråklige. Paradoksalt nok startet den virkelige veksten for portugisisk i Afrika etter at de tidligere portugisiske koloniene fikk sin selvstendighet. Myndighetene i disse landene mener at det portugisiske språket er nyttig for videre utvikling og forening. Afrikansk portugisisk er et viktig minoritetsspråk i Den demokratiske republikken Kongo, Malawi, Namibia, Sør-Afrika (omkring én million brukere), Zambia og Zimbabwe. I andre deler av Afrika eksisterer det også portugisiske kreolspråk. På øya Annobón i Ekvatorial-Guinea snakkes det et kreolspråk som er nært beslektet med kreolspråket saotomesisk i São Tomé og Príncipe.

I Angola ble portugisisk raskt et nasjonalt språk, og ikke bare et arbeidsspråk. Ifølge de offisielle tallene fra 1983 var portugisisk morsmålet til 75 % av befolkningen i hovedstaden Luanda, noe som tilsvarer omkring 2,5 millioner mennesker. Minst 300 000 snakket bare portugisisk, mens rundt 1 % av befolkningen hadde ingen portugisiskkunnskaper. Fortsatt snakkes noen av språkene som ble talt før kolonialiseringen, men de er ikke særlig utbredte. Den portugisiske varianten angolanerne snakker i dag, adopterte de i sin tid fra språket slik det ble snakket i Portugal.

I Mosambik er portugisisk offisielt språk, men beherskes bare av snaut halve befolkningen. Ifølge tall fra 1997 snakker om lag 72 % av befolkningen i byene språket, rundt 40 % av den totale befolkningen i landet. På en annen side har bare rundt 6,5 % portugisisk som sitt morsmål (17 % i byene og 2 % i tynt befolkede områder).

I Kapp Verde og Guinea-Bissau er portugisisk det offisielle språket, mens folkespråket er kriol, et kreolspråk basert på portugisisk. Undervisning og fjernsyn bidrar til å holde kriol i live. I Guinea-Bissau snakker 44 % av befolkningen kriol, 14 % portugisisk og resten afrikanske språk. I São Tomé og Príncipe snakkes et nokså dialektpreget portugisisk, som viser en god del likhetstrekk med brasiliansk portugisisk. Derimot er overklassen i landet kjent for å bruke europeisk portugisisk, som også er det vanlige i resten av de portugisiskspråklige landene i Afrika. Ved siden av portugisisk snakkes det tre kreolspråk, hvor saotomesisk, kalt *forro* av lokalbefolkningen, er det største. Det er vanlig at barna lærer portugisisk først og senere lærer saotomesisk. Portugisisk blir stadig mer brukt som fellesspråk i landet og andelen morsmålsbrukere av språket er økende.

Asia

I Asia blir språket snakket i Øst-Timor, Macao i Folkerepublikken Kina og i de indiske delstatene Goa og Daman og Diu. I Goa blir det ikke lenger undervist i portugisisk på skolene, og stadig færre snakker det. Av den grunn har språket fått det noe merkelige kallenavnet «besteforeldrenes språk».

I Macao blir språket snakket av bare en liten del av befolkningen, hovedsakelig etterkommere av handelsfolkene som slo seg ned i Kina og blant annet stiftet portugisiske skoler. Et forlengst utdødd kinesiskbasert handelsspråk med mange lånord og uttrykk fra portugisisk fantes tidligere i Guangzhou, og blir betegnet av fagfolk som kantonesisk pidginportugisisk. I Macao utviklet det seg et blandingsspråk der blandingsforholdet var motsatt: Med macaopatois dreier det seg om et språk som bygger på portugisisk. Det har også tatt opp i seg mange ord og enkelte grammatiske særegenheter fra andre språk som malayisk, singalesisk og senere kantonesisk. Det er nå utdødd, men selv om det ikke brukes så kjennes det fremdeles (2008) av noen få familier i Macao.

Undervisning i portugisisk i Øst-Timor.

Det finnes også andre portugisiske kreolspråk i Asia. I den malaysiske byen Malakka snakkes kreolspråket kalt *Cristão* eller *Papiá Kristang*. Andre levende kreolspråk finner vi i India og på Sri Lanka. I Japan blir portugisisk snakket av rundt 250 000 personer, kalt *dekasegui*. Disse er brasilianere av japansk herkomst som har vendt tilbake til Japan.

I Øst-Timor brukes ofte tetum som fellesspråk. Tetum er et austronesisk språk som har blitt sterkt påvirket av portugisisk. Mindre enn 20 % av befolkningen snakker portugisisk, og av dem er den eldre generasjon dominerende. Men tallet er i endring ettersom flere og flere unge tar i bruk språket, og også interesserte voksne går i gang med å lære det. Øst-Timor prøver å benytte seg av portugisisk som et verktøy til språklig kontakt med det internasjonale samfunnet og distanserer seg fra Indonesia som landet tidligere var en del av. Xanana Gusmão, Øst-Timors president, har uttalt at han tror portugisisk vil være mye mer utbredt i landet i fremtida.

Dialekter

Utdypende artikkel: Portugisiske dialekter

Portugisisk er et plurisentrisk språk, hvilket betyr at det finnes flere standardutgaver. Vi har to hovedgrupper dialekter: de som blir talt i Brasil og de som blir talt i Portugal. Av historiske grunner ligger dialektene i Afrika og Asia nærmere dem i Portugal enn dem i Brasil, selv om de sett i lys av fonologien, og da spesielt uttalen av ustemte vokaler, ligger tettere opptil brasiliansk portugisisk.

Listen under viser vanlige portugisiske dialekter. For noen av dialektene er lytteprøver tilgjengelig.

Brasil

1. *Caipira* — São Paulo (delstat) på landet (f.eks. Piracicaba by), sørlige Minas Gerais (f.eks. Varginha by), nordlige Paraná (f.eks. Maringá by), Goiás og Mato Grosso do Sul
2. *Ceará-dialekt* — Ceará
3. *Baiano* — Bahia
4. *Fluminensisk* (eksempel (https://web.archive.org/web/20071030034105/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som90.html)) — Rio de Janeiro (delstat) og Espírito Santo (byen Rio de Janeiro og omkringliggende områder har en egen dialekt)
5. *Gaúcho* — Rio Grande do Sul, dog finnes det flere versjoner i Rio Grande do Sul, i Porto Alegre er språket veldig forskjellig fra innlandet, og det påvirkes sterkt av tysk og italiensk, slik som i Santa Catarina
6. *Mineiro* — Minas Gerais

7. *Nordestino* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20071015043909/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som91.html)) — Nordeste (delstatene Pernambuco, Alagoas og Paraíba har en egen talemåte, og som er enda sterkere i deres respektive hovedsteder. I Rio Grande do Norte er forskjellen i forhold til alle versjonene tydelig, og spesielt Ceará har en egenartet talemåte. Merk: Personen som snakker på denne lydfilen er fra Rio, og han snakker om sine erfaringer med Nordestino og Nortista-dialekt.)
8. *Nortista* — delstatene i Amazonasbekkenet
9. *Sulista* — Sør-Brasil og sørøstlige São Paulo (delstat) (byene Curitiba og Itapetininga har en egenartet talemåte)
10. *Sertanejo* — delstatene Goiás og Mato Grosso (byen Cuiabá har en egen talemåte)
11. *Manezês* — Santa Catarina
12. São Paulo har en egen talemåte.

Portugisiske dialekter i Brasil

Portugal

Dialekter i Portugal

1. *Asorene* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060829130912/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som69.html)) — Asorene
2. *Alentejano* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626155221/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som40.html)) — Alentejo
3. *Algarvio* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626155120/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som44.html)) — Algarve (det finnes en egen dialekt i vestlige del av Algarve)
4. *Alto-Minhoto* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060829131232/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som1.html)) — nordlige Braga (innlandet)
5. *Baixo-Beirão*; *Alto-Alentejano* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626154823/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som49.html)) — innlandet Portugal
6. *Beirão* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626155023/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som9.html)) — innlandet Portugal
7. *Estremenho* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060715224707/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som22.html)) — Coimbra- og Lisboa-regionene (ses også på som Lisboa-dialekt og Coimbra-dialekt)
8. Madeira-dialekt (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626155225/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som60.html)) — Madeira
9. *Nortenho* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060626155125/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som14.html)) — Braga- og Porto-regionene

10. *Transmontano* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20060829130843/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som6.html)) — Trás-os-Montes

Andre land og områder

- *Angolano* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20070930235512/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som85.html)) — Angola
- *Caboverdiano* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20071020031533/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som87.html)) — Kapp Verde
- *Guineense* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20070930231937/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som88.html)) — Guinea-Bissau
- Macao-dialekt (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20071029040644/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som92.html)) — Macao, Kina
- Mosambik-dialekt (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20070930230102/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som89.html)) — Mosambik
- *Santomense* (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20070927224820/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som83.html)) — São Tomé og Príncipe
- Øst-Timor-dialekt (🔊 eksempel (https://web.archive.org/web/20071029040638/http://www.instituto-camoes.pt/cvc/hlp/geografia/som84.html)) — Øst-Timor
- Daman-dialekt — Daman, India
- *Goês* — Staten Goa, India

Klassifisering og beslektede språk

De nærmeste slektningene

Portugisisk hører til den vestiberiske gruppa av den romanske språkfamilien. Medlemmene av denne gruppa er det portugisiske språkets nærmeste slektninger:

- Galisisk og fala
- Spansk (det portugisiske språkets største slektning).
- Mirandesisk (et annet språk talt i Portugal).
- Jødeportugisisk og jødespansk (språk talt av sefardiske jøder).
- Asturiansk (språk talt i Asturias i Spania)
- Leonesisk (språk talt i Nord-Portugal samt i León, Zamora og Salamanca i Spania).

Latin og andre romanske språk

Et spesielt trekk ved portugisisk er at man har beholdt vokaler fra vulgærlatinen som har blitt gjort om til diftonger i andre romanske språk. Et godt eksempel på dette er det latinske ordet *petra* «stein», som har blitt til *pierre* på fransk og *piedra* på spansk, men *pedra* på portugisisk. Et annet eksempel er latinsk *focum* «ild», som har blitt til *fuego* på spansk og *fuoco* på italiensk, men *fogo* på portugisisk.

Et annet karakteristisk trekk fra tidlig portugisisk er tapet av intervokaliske bokstaver, som *l* og *n*. De latinske ordene for «å forlate», «å ha» og «kjede» er *salire*, *tenere* og *catena*. Disse ordene har blitt til *salir*, *tener* og *cadena* på spansk, men *sair*, *ter* og *cadeia* på portugisisk. Dersom konsonanten *n* ble elidert, det vil si utelatt for å forenkle uttalen, ble den følgende vokalen ofte gjort om til nasal lyd. Eksempler på det er de latinske ordene *manus*, *rana* og *bonum* («hånd», «frosk», «bra»), som på portugisisk ble til *mão*, *rãa* (idag

rã) og *bõo* (idag *bom*). Denne prosessen utgjorde kilden til de fleste typisk nasale lyder vi kjenner i portugisisk idag. Latinske endelser som *-anem*, *-anum* og *-onem* ble til *-ão* i det fleste tilfeller. Eksempelvis ser vi latins *canem*, *germanum* og *rationem* som på moderne portugisisk heter *cão*, *irmão* og *razão*, med *cães*, *irmãos* og *razões* som flertallsformer.

Selv om portugisisk har en rekke likheter med romanske språk utenfor den vestiberiske språkgruppa, er språket ikke innbyrdes forståelig med disse. En portugisisktalende person vil normalt måtte gjennomgå noe opplæring i disse språkene før han i det hele tatt vil kunne forstå nokså grunnleggende skrift og tale.

Her ser man en liten sammenligning mellom forskjellige romanske språk:

> *Ela fecha sempre a janela antes de jantar.* (Portugisisk)
> *Ela fecha sempre a xanela/fiestra antes de cear.* (Galisisk)
> *Ella pieslla siempre la ventana primero de cenar* (Asturiansk)
> *Ella cierra siempre la ventana antes de cenar.* (Spansk)
> *Ella tanca sempre la finestra abans de sopar.* (Katalansk)
> *Ella barra sempre la finestra abans de sopar.* (Oksitansk)
> *Lei chiude sempre la finestra prima di cenare.* (Italiensk)
> *Ea închide întotdeauna fereastra înainte de a cina.* (Rumensk)
> *Elle ferme toujours la fenêtre avant de dîner/souper.* (Fransk)
> *Ea claudit semper fenestram prae cenandō.* (Latin)
> Hun lukker alltid vinduet før hun spiser middag.

Her kan det være verdt å merke seg at noe av det leksikalske avviket ovenfor faktisk kommer av at forskjellige romanske språk bruker den samme ordrota, men med forskjellig betydning. Portugisisk for eksempel har ordet *fresta*, som tilsvarer fransk *fenêtre*, italiensk *finestra*, rumensk *fereastra* og så videre, men i dag betyr dette ordet ikke lenger vindu. På samme måte har portugisisk ordet *cear*, som tilsvarer italiensk *cenare* og spansk *cenar*, men det blir i dag oftest brukt i betydningen «å spise kveldsmat», mens det mest brukte ordet for «å spise middag» er *jantar* (beslektet med det foreldede spanske ordet *yantar*) som følge av semantiske forandringer på 1800-tallet. Italiensk har ordet *ella*, som tilsvarer de andre språkenes ord for «hun», men det regnes i dag for å være foreldet.

Galisisk har både *fiestra* (fra middelalderens *fẽestra*, som er opphavet til dagens portugisiske ord *fresta*) og det mer sjeldne *xanela*. Som i dialektene i de nordlige delene av Portugal brukes *cear* fortsatt i betydningen «å spise middag».

Galisisk og fala

Galisisk, som snakkes i den autonome regionen Galicia i nordvestre del av Spania, er det språket som ligger tettest opp til portugisisk. Disse var en gang ett språk, men siden den politiske delinga av Galica og Portugal har de utviklet seg i forskjellig retning, særlig innenfor uttale og ordforråd. Selv om Galicia i dag hører til Spania, ligger kjernen i ordforrådet og grammatikken i galisisk fortsatt nærmere portugisisk enn spansk. Et eksempel på dette er bruken av fremtidskonjunktiv, personlig infinitiv og syntetisk pluskvamperfektum. Man regner med at galisisk er 85 % innbyrdes forståelig med portugisisk (R. A. Hall, Jr., 1989).[1] Det bør dog nevnes at en galisisktalende sannsynligvis vil bli bedre forstått av en innbygger i nordlige Portugal enn en i de sentrale delene av landet.

Fala er et annet språk som også nedstammer fra galisisk-portugisisk. Det snakkes av et mindre antall mennesker i byene Valverdi du Fresnu, As Ellas og Sa Martín de Trebellu i den autonome regionen Extremadura i Spania, nær grensa til Portugal.

Avarter av portugisisk

På begynnelsen av 1500-tallet førte kontakt mellom portugisiske kolonister og reisende, afrikanske slaver og lokalbefolkning til at flere pidginspråk med varierende grad av portugisisk innflytelse dukket opp. Da disse pidginspråkene ble morsmålet til etterfølgende generasjoner, utviklet de seg til selvstendige kreolspråk, hvorav flere var i bruk i Asia og Afrika inntil 1700-tallet.

Som nevnt tidligere er portugisiskbaserte eller portugisiskpåvirkede kreoler fortsatt i bruk i dag. Man regner med at omkring tre millioner mennesker over hele verden snakker dem, og mange av disse menneskene er av delvis portugisisk herkomst.

Innflytelse på andre språk

Mange språk har adoptert ord fra portugisisk, blant andre indonesisk, tamilsk, singalesisk, malay, konkani, marathi, tetum, tsonga, papiamento, japansk, bajan kreol (som snakkes på Barbados), *Lanc-Patuá* (som snakkes i nordlige deler av Brasil) og *Sranan Tongo* (som snakkes i Surinam). Portugisisk har også i nokså stor grad påvirket språket língua brasílica, et tupí-guaraní-språk som var svært utbredt i Brasil inntil 1700-tallet og i tillegg språket som snakkes rundt Sikka på øya Flores i Indonesia. I områdene nær Larantuka, et distrikt på Flores, brukes portugisisk i bønner knyttet til påskeritualer. Takket være misjonsarbeid blant jesuitter i Japan, er den japansk-portugisisk-ordboka *Nippo Jisho* fra 1603 den første japanske ordboka med oversettelse til et europeisk språk.

Quốc ngữ, den moderne ortografien til vietnamesisk, er basert på 1600-tallets portugisisk. Etter å ha bygget på arbeider av tidligere portugisiske misjonærer, introduserte Alexandre de Rhodes *quốc ngữ* med boka *Dictionarium Anamiticum, Lustitanum et Latinum* (annamitisk–portugisisk–latinsk ordbok) på midten av 1600-tallet.

Historie

Det portugisiske språket utviklet seg i de vestlige deler av Den iberiske halvøy av vulgærlatinen som romerske soldater og nybyggere førte med seg dit fra og med år 218 f.Kr. Språket begynte å skille seg fra andre romanske språk etter folkevandringene og Romerrikets fall på 400-tallet. Man begynte å benytte språket i skrevne dokumenter omkring 800-tallet og på 1400-tallet hadde det utviklet seg til et språk med rik litteratur.

Romernes ankomst

Da de ankom Den iberiske halvøy år 218 f.Kr., førte romerne med seg det romerske folkespråket, vulgærlatinen, som alle romanske språk stammer fra. Allerede 100 år f.Kr. var det sørlige Lusitania romanisert. Strabon, en gresk geograf som levde i det første århundret e.Kr. skrev i sin *Geographia* dette om innbyggerne på Den iberiske halvøy: «De har adoptert de romerske skikkene, og de husker ikke lenger sitt eget språk.» Språket ble spredt av romerske soldater, nybyggere og kjøpmenn som anla romerske steder i nærheten av tidligere sivilisasjoners bosetninger.

Mellom 409 og 711 ble Den iberiske halvøy invadert av germanske folkeslag. Disse var for det meste svebere og vestgotere, og de tok til seg store deler av halvøyas romerske kultur og språk. Mangelen på romerske skoler og administrasjon, Lusitanias relative isolering fra det øvrige Europa og endringer i de politiske grensene på Den iberiske halvøy gjorde at Lusitanias språk og kultur kunne utvikle seg selvstendig i den tidlige middelalderen. Disse forandringene førte til at det som nå kalles lusitansk romansk ble skapt.

Den mauriske invasjonen

Maurerne invaderte halvøya i år 711, og i de okkuperte områdene overtok arabisk som administrativt språk. Befolkningen fortsatte dog å snakke sine romanske dialekter, så den arabiske påvirkningen på språket var relativt liten. Den største påvirkningen var på ordforrådet.

Den første gammelportugisiske perioden

De eldste overlevende restene etter et portugisisk språk er administrative dokumenter fra 800-tallet. Denne språkformen, som ble talt mellom 800-tallet og 1100-tallet, blir i dag kalt urportugisisk.

Portugal ble offisielt anerkjent som uavhengig land av Kongeriket León i 1143, med Alfonso I av Portugal som konge. I den første tiden av den gammelportugisiske perioden (fra 1100-tallet til 1300-tallet) utviklet språket seg gradvis til å bli allment benyttet. Tidligere hadde det for det meste blitt benyttet i den kristne delen av Den iberiske halvøy som et språk for poesi og diktning. I 1290 grunnla kong Denis av Portugal det første portugisiske universitetet i Lisboa (*Estudo Geral*) og erklærte at portugisisk, da bare kalt det vulgære språket, skulle bli kjent som *det portugisiske språk* og benyttes offisielt.

Portugisisk poesi fra middelalderen

Das que vejo
non desejo
outra senhor se vós non,
e desejo
tan sobejo,
mataria um leon,
senhor do meu coraçon:
fin roseta,
bela sobre toda fror,
fin roseta,
non me meta
en tal coita voss'amor!

João de Lobeira
(1270?–1330?)

Den andre gammelportugisiske perioden

I den andre gammelportugisiske perioden, fra 1300-tallet til 1500-tallet, ble det portugisiske språket spredt til Asia, Afrika og Amerika. På 1500-tallet utviklet det seg til et lingua franca i Asia og Afrika og ble ikke bare brukt av kolonialadministrasjonen, men også av lokale embetsmenn og europeere av forskjellige nasjonaliteter. Språkets spredning ble godt hjulpet av ekteskap mellom portugisere og lokalbefolkning og samarbeid med romersk-katolske misjonærer, noe som også førte til at kreolen *Cristão* («kristen») vokste frem. Språket nøt fortsatt stor popularitet i deler av Asia inntil 1800-tallet. Visse portugisisktalende kristne grupper i India, Sri Lanka, Malaysia og Indonesia bevarte språket sitt selv etter å ha blitt skilt fra Portugal.

Slutten på den gammelportugisiske perioden ble markert med publiseringen av *Cancionerio Geral de Garcia de Resende* i 1516. Fra 1500-tallet til i dag har et økende antall ord av klassisk-latinsk opphav blitt stadig vanligere.

Ordforråd

Utdypende artikkel: Portugisisk ordforråd

Nesten 90 % av det portugisiske ordforrådet stammer fra latin, og det har gjennomgått store fonologiske og morfologiske forandringer gjennom årene.

Gjeninnførte latinske ord

Noen få ord har forblitt nesten uforandra, som *taberna* (vertshus), eller vendt tilbake til en form som ligner den opprinnelige, som *coxa* (lår). Mange av disse retro-formene oppsto i senmiddelalderen på grunn av bruken av kirkelatin i den romersk-katolske kirken og i renessansen, da antikken generelt og klassisk latin spesielt ble høyt verdsatt. Da gjeninnførte man for eksempel det latinske ordet aurum, som hadde utviklet

seg til *ouro* (gull) og *dourado* (gylne), som adjektivet *áureo* (gylne). På samme måte ble locale, som hadde utviklet seg til lugar, senere gjeninnført som det mer lærde *local*. Mange lærde greske ord og morfemer ble innført eller gjeninnført på denne måten.

Bidrag fra andre språk

Portugals før-romerske befolkning inkluderte fønikere, iberere, lusitaniere og keltere, men bare noen ganske få ord kan spores tilbake til disse. Noen eksempler er *abóbora* (pumpe) og *bezerro* (årsgammel kalv) fra iberisk, *cerveja* (øl) fra keltiske språk og *saco* (veske) fra fønikisk.

På 400-tallet ble Portugal invadert av svebere, vestgotere og alanere, germanske stammer som hadde blitt fordrevet fra Sentral-Europa av hunerne. Ettersom disse folkene adopterte romersk språk og kultur, har også de bare bidratt med noen få ord til det portugisiske språket, de fleste relatert til krigføring; som *espora* (spore), *estaca* (påle) og *guerra* (krig) fra gotisk *spaúra*, *stakka* og *wirro*.

Takket være den arabiske innflytelsen fra kalifatet i Córdoba som ble opprettet av maurerne på Den iberiske halvøy, kom det inn omtrent 1000 arabiske ord i det portugisiske språket mellom 800-tallet og 1400-tallet. De fleste av disse ordene begynner på «a» eller «al», og er derfor lett gjenkjennelige, som for eksempel *aldeia* (bygd) fra التجارية (*aldaya*), *alface* (salat) fra الخس (*alkhass*), *armazém* (lagerlokale) fra المخزن (*almahazan*) og *azeite* (olivenolje) fra زيت (*azzait*). Fra arabisk kommer også det grammatikalsk merkverdige ordet *oxalá*, som betyr «om Gud vil».

Den portugisiske sjøfarten med oppdagelsesreiser og handel fikk en oppsving på 1400-tallet, og med dette kom det inn lånord fra hele verden til det portugisiske språket. Fra Asia kom for eksempel *catana* (kort sverd) av japansk *katana*, *corja* (pøbel) av malayisk *kórchchu* og *chá* (te) fra kinesisk *chá*.

Fra 1500-tallet til 1800-tallet fungerte Portugal som et mellomledd i slavehandelen mellom vestlige og sørlige Afrika og store portugisiske kolonier ble opprettet i Angola, Mosambik og Brasil, hvilket medførte at mange ord med opphav i Afrikas og Brasils urbefolkninger kom inn i språket, særlig navn på planter og dyr som fantes i disse områdene. Selv om disse begrepene for det meste ble anvendt i de forskjellige koloniene, spredde mange seg også inn i europeisk portugisisk. Fra kimbundu kom for eksempel *kifumate* → *cafuné* («klapp på hodet»), *kusula* → *caçula* («yngste barn»), *marimbondo* («tropisk veps») og *bungular* («danse som ei heks») av *kubungula*.

Fra Sør-Amerika kom blant annet *batata* (potet) fra taino, *ananás* fra tupí-guaraní *naná*, *abacaxi* fra tupí *ibá cati* (to typer ananas) og *tucano* (tukan) fra guaraní *tucan*.

Endelig har det portugisiske språket fra middelalderen til i dag mottatt en stadig strøm av lånord fra andre europeiske språk – ofte til ergrelse for kritikere som ønsker å bevare språkets «renhet». Her følger noen eksempler:

> Spansk: *melena* (hårlokk), *fiambre* (skinke)
>
> Fransk: *paletot* → *paletó* (jakke), *baton* → *batom* (leppestift), *filet* → *filé* (filet), *mayonnaise* → *maionese* (majones)
>
> Italiensk: *maccherone* → *macarrão* (makaroni), *piloto* (pilot), *carrozza* → *carroça* (vogn), *barracca* → *barraca* (telt)
>
> Nederlandsk: *dijk* → *dique* (dam)
>
> Engelsk: *football* → *futebol* (fotball), *flirt* → *flerte* (flørte), *revolver* → *revólver* (revolver), *tank* → *tanque* (tank), *stock* → *estoque*.

Skriftsystem

Portugisisk skrives med det latinske alfabetet med 26 bokstaver. Tre av disse (K, W og Y) brukes bare i ord av ikke-portugisisk opphav, som i *darwinismo* (darwinisme). Den portugisiske ortografien bruker ç, akutt og grav aksent, cirkumfleks og tilde over vokaler. I tillegg brukes trema over bokstaven U, men ofte bare i brasiliansk språkdrakt, som i lingüística (lingvistikk, linguística brukes i andre former for portugisisk).

Skriftlige utgaver

Portugisisk har to store skriftlige utgaver:

- Europeisk og afrikansk portugisisk
- Brasiliansk portugisisk

I Brasil utelates vanligvis den første *c*-en i kombinasjonene «cc», «cç» og «ct», samt den første *p*-en i kombinasjonene i «pc», «pç» og «pt» ettersom den ikke uttales muntlig. Dette er derimot ikke tilfelle i Portugal; et eksempel er ordet «faktum», som heter *facto* i Portugal og *fato* i Brasil.

Det finnes også visse ulikheter i bruken av aksenttegn, på grunn av:

- Ulik uttale: Brasil benytter lukket vokal i ord og navn som *Antônio* (Anton eller Antonio) og *anônimo* (anonym), mens Portugal og Afrika benytter åpen vokal: *António* og *anónimo*.
- Lettere lesing: Ettersom *qu* kan uttales på to ulike måter i portugisisk: «kw» og «k», bruker Brasil trema over *u* i ord som *cinqüenta*. Dog har enkelte brasilianske aviser sluttet å bruke dette tegnet.

Skriftlige varianter

Portugal og Afrika	Brasil	Oversettelse
	Annen uttale	
Ant**ó**nio	Ant**ô**nio	Antonio (navn)
V**é**nus	V**ê**nus	Venus
Fa**c**to	Fato	Faktum
	Stumme konsonanter	
a**c**ção	ação	handling
dire**c**ção	direção	retning
elé**c**trico	elétrico	elektrisk
ó**p**timo	ótimo	veldig bra
	Aksenter	
Freq**u**ente	Freq**ü**ente	Frekvent
id**e**ia	id**é**ia	idé

En rettskrivningsreform av 1990, som skal sette en internasjonal portugisisk standard, har blitt ratifisert av Brasil, Kapp Verde, Portugal, Øst-Timor og Guinea-Bissau. Brasil og Øst-Timor var de største tilhengerne av reformen og har lagt press på CPLP for å få gjennomført reformen raskt, men når reformen vil bli satt ut i livet, er ennå ikke bestemt. I Øst-Timor undervises barna derfor i begge de skriftlige utgavene. Galicia ble invitert til å delta i reformen, men den galisiske regjeringen, som anser galisisk og portugisisk som to forskjellige språk, avslo innbydelsen. Dog deltok en uoffisiell kommisjon av galisiske lingvister på reformmøtene som observatører.[2]

Reformen kommer til å avskaffe de fleste *c*-ene i kombinasjonene «cc», «cç» og «ct» og *p*-ene i kombinasjonene «pc», «pç» og «pt» i europeisk og afrikansk portugisisk, og trema og aksenttegn i ord som slutter på «-éia» i Brasil. I tillegg vil det bli lagt til noen rettskrivningsregler. Den kommer til å tillate visse stavingsvarianter i ord som *anónimo*/*anônimo*, slik at det vil være opp til den enkelte bruker å avgjøre hvilken form han/hun ønsker å benytte.

Selv om dagens to skriftspråk ikke gjør det vanskelig for portugisiskspråklige fra forskjellige land å forstå hverandre, anses det ene landets rettskrivning som ukorrekt i andre land. Dette skaper problemer ved for eksempel bokoversettelser, ved at en bok som oversettes til portugisisk kan måtte gis ut i forskjellige

utgaver. Slikt kan forvirre folk som lærer seg språket. Man håper også at reformen vil bidra til å fremme det portugisiske språket internasjonalt, på samme måte som Real Academia Españolas reform bidro til å fremme det spanske språket.

Fonologi

I likhet med fransk er portugisisk kjent for sin kontrastive bruk av nasale lyder og det store antallet diftonger. Europeisk portugisisk har ni enkle ikke-nasale vokalfonemer, brasiliansk portugisisk har syv. Begge variantene har fem enkle nasale vokalfonemer, ti orale og fire nasale diftongfonemer. Det finnes nitten konsonantfonemer.

Europeisk portugisisk skiller seg fra dialektene i Brasil og de tidligere portugisiske koloniene med en tydelig velarisering som påvirker vokaler like mye som konsonanter. Vokaler gjøres mer åpne og sentraliserte, noe som gir uttalen et distinkt slapt drag som finnes i både hverdagslig og formell tale, og ofte resulterer i en fullstendig reduksjon av vokaler.

Konsonanter

Konsonanter i portugisisk

	Bilabialer	Labio-dentaler	Dentaler	Alveolarer	Post-alveolarer	Palataler	Velarer	Uvularer
Plosiver	p b		t d				k g	
Nasal	m		n			ɲ		
Frikativer		f v		s z	ʃ ʒ			ʁ
Flapp				ɾ				
Laterale approksimanter			l			ʎ		

- I europeisk portugisisk uttales /b, d, g/ som plosiver bare når de forekommer i begynnelsen av et ord.

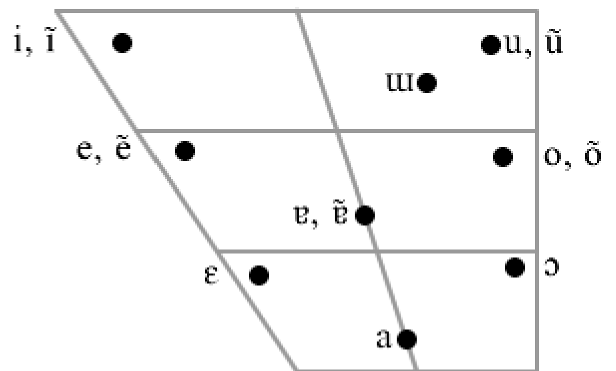
Etter vokaler uttales de som frikativene [β, ð, ɣ]. I brasiliansk portugisisk uttales disse konsonantene alltid [b, d, g].

- I de fleste brasilianske dialekter blir /d/ og /t/ affrikater før [i] (/i/ eller ubetont /e/) og uttales tydelig som [tʃ] og [dʒ].
- I europeisk portugisisk blir /l/ vanligvis velarisert, [ɫ].
- I brasiliansk portugisisk uttales /l/ som [w] når de kommer til sist i en stavelse.
- I ulike dialekter kan /ʁ/ uttales [ʁ] (vanligvis ikke i brasiliansk portugisisk), [h] eller [x]. I brasiliansk portugisisk uttales /ɾ/ vanligvis likt når den kommer sist i en stavelse.

Vokaler

Den europeisk-portugisiske /ɯ/ transkriberes tradisjonelt som en lukket, sentral vokal [ɨ], men beskrives mer dekkende som en noe sentralisert lukket bakre vokal, [ɯ̈]. [ʏ] før visse /u/ forekommer i dialektene i Porto Alegre, Castelo Branco, Algarve (Barlavento-området) og São Miguel. [ø] forekommer på São

Miguel, for eksempel i boi [bø] (okse).

Tabell over vokaler i portugisisk slik det snakkes i Lisboa.

Betoning

Portugisisk har leksikalsk betoning, som kan være den eneste særskilte egenskapen i minimale par:

> *falaram* («de snakket») i forhold til *falarão* («de kommer å snakke»; EP og BP)
> *dúvida* [ˈduvidɐ] («tvil») i forhold til *duvida* [duˈvidɐ] («han tviler»; EP og BP)
> *ouve* ['ouvi] («han hører») i forhold til *ouvi* [ou'vi] («jeg hørte»; bare i BP)
> *túnel* ['tunɛl] («tunell») i forhold til *tonel* [tu'nɛl] («vintønne»; bare i EP)

Den primære betoningen kan falle på en av de tre siste stavelsene i ordet, men faller oftest på en av de to siste. I europeisk portugisisk faller sekundær betoning på stavelser med diftonger når den primære betoningen ligger en annen plass i ordet. Det finnes en ufullstendig korrelasjon mellom betoningens posisjon og sluttvokalen, eksempelvis er den siste stavelsen vanligvis betont når den inneholder en nasal lyd eller en diftong, eller en åpen vokal. Portugisiske rettskrivningsregler utnytter denne korrelasjonen for å minske antallet diakritiske tegn.

Prosodi

Betoning og intonasjon i fraser er viktig i portugisisk, og her er det betydelige forskjeller mellom dialektene. Det finnes seks dynamiske tonemønstre som påvirker hele fraser, og avhenger av talerens sinnsstemning og intensjon sågar som undertone, ettertrykk, reservasjon og så videre. Som i de fleste romanske språk uttrykkes spørsmålssetninger gjennom en markant toneforhøyning i slutten av setningen.

Grammatikk

Utdypende artikkel: Portugisisk grammatikk

Et særlig interessant aspekt ved den portugisiske grammatikken er verbene. Morfologisk sett har man bevart mer av den klassisk-latinske verbbøyninga enn noe annet stort romansk språk.

Det finnes også noen tider som ikke finnes i andre romanske språk:

- Tida kalt *presens perfektum* har en betydning som er unik i den romanske språkfamilien. Den beskriver en handling eller en rekke handlinger som begynte i fortida og som forventes å foregå også i fremtida. For eksempel vil setningen «Tenho tentado falar com ela» egentlig bety «Jeg har holdt på å prøve å snakke med henne», ikke «Jeg har prøvd å snakke med henne». På den annen side vil spørsmålet «Har du hørt siste nytt?» ikke oversettes «Tem ouvido a última notícia?», men «Ouviu a última notícia?» siden det ikke er noen gjentakelse med i bildet.
- Tida kalt futurum konjunktiv, som utvikla seg i vestiberiske språk i løpet av middelalderen, har dødd ut i spansk, men brukes fortsatt i portugisisk dagligtale. Den forekommer i avhengige bisetninger som betegner noe som vil oppfylles i fremtida, slik at den uavhengige bisetningen vil finne sted:

«Se for eleito presidente, mudarei a lei.»
«Hvis jeg blir valgt til president, vil jeg endre loven.»

«Quando fores mais velho, vais entender.»
«Når du blir eldre, vil du forstå.»

- Man kan, men må ikke, bøye verb i infinitiv etter hvem som skal eller vil utføre en bestemt handling:

«É melhor voltares» («Det er på tide du går tilbake»),
«É melhor voltarmos» («Det er på tide at vi går tilbake»).

Se også

- Portunhol

Referanser

1. ^ Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=glg)
2. ^ http://www.lusografia.org Lusografi.org

Litteratur

- *A Língua Portuguesa* i Universidade Federal do Rio Grande do Norte, Brasil (http://www.linguaportuguesa.ufrn.br/)
- *Poesia e Prosa Medievais* Ulisseia 1998 (3rd ed.; ISBN 978-972-568-124-4).
- *Bases Temáticas – Língua Portuguesa* i Instituto Camões (http://www.instituto-camoes.pt/bases/lingua.htm)
- *Portuguese Literature* i The Catholic Encyclopedia (http://www.newadvent.org/cathen/12307a.htm)

Fonologi, ortografi og grammatikk

- Mateus, Maria Helena & d'Andrade, Ernesto (2000) *The Phonology of Portuguese* ISBN 0-19-823581-X
- Bergström, Magnus & Reis, Neves *Prontuário Ortográfico* Editorial Notícias, 2004.

Ordbøker

- Antônio Houaiss (2000), *Dicionário Houaiss da Língua Portuguesa* (228 500 oppslagsord).
- Aurélio Buarque de Holanda Ferreira, *Novo Dicionário da Língua Portuguesa* (1809pp)

Lingvistiske studier

- Lindley Cintra, Luís F. *Nova Proposta de Classificação dos Dialectos Galego-Portugueses* Boletim de Filologia, Lisboa, Centro de Estudos Filológicos, 1971.

Eksterne lenker

- (en) Kategori:Portuguese language – bilder, video eller lyd på Wikimedia Commons

Engelsk

- Portugisisk hos Ethnologue (http://www.ethnologue.org/show_language.asp?code=por)
- Brasiliansk og europeisk portugisisk med japansk og engelsk oversettelse. (https://web.archive.org/web/20110911084959/http://valesne.homestead.com/untitled3.html)

Portugisisk

- IILP (http://www.iilp-cplp.cv)
- Academia Brasileira de Letras (http://www.academia.org.br/) Brasilianske forfattere
- Sociedade Portuguesa de Autores (http://www.spautores.pt) Portugisiske forfattere
- Estação da Luz da Nossa Língua (http://www.estacaodaluz.org.br/)
- Instituto Português do Oriente (http://www.ipor.org.mo/)
- Observatório da Língua Portuguesa (http://www.observatoriolp.com/)
- Escola Virtual (http://www.escolavirtual.pt/) Virtuell skole. Portugisisk slik det blir undervist i Portugal.
- AULP – Associação das Universidades de Língua Portuguesa (http://www.aulp.org/)
- Conjugador de verbos (http://linguistica.insite.com.br/cgi-bin/conjugue) Automatisk bøyningsverktøy av portugisiske verb.
- Ciberdúvidas da Língua Portuguesa (http://www.ciberduvidas.com/) Analyse og forklaring av grammatiske spørsmål
- Music Express (http://www.musicexpress.com.br), gratis nedlastbar musikk, hovedsakelig på portugisisk.
- Proverb på portugisisk (http://www.hkocher.info/minha_pagina/port/port.htm)

Ordbøker

- Porto Editora portugisisk ordbok (http://www.infopedia.pt/)
- Folium Forlags portugisiske ordbøker (http://folium.no/boker/ordboker.html)
- Diccionarios en internet (http://home.tiscalinet.ch/kerguelen/dicos), liste over portugisisk-engelsk-ordbøker.
- Dicionários-Online.com (http://www.dicionarios-online.com) Oversikt over portugisiske ordbøker.
- Freedict portugisisk ordbok (http://www.freedict.com/onldict/por.html)
- LookWAYup portugisisk-engelsk-ordbok (http://lookwayup.com/free/PortugueseEnglishDictionary.htm)
- Priberam portugisisk ordbok (http://www.priberam.pt/dlpo/dlpo.aspx)
- Web Busca portugisisk/engelsk og engelsk/portugisisk ordbok og oversetter (http://www.webbusca.com.br/tradutor/traduz.asp)
- Engelsk-portugisisk-kinesisk ordbok (3-Way Lookup) (https://web.archive.org/web/20070325164212/http://www.italian.org.cn/web/portuguese/epcd.rar)
- Engelsk-portugisisk-kinesisk ordbok (Babylon Version) (http://www.italian.org.cn/web/portuguese/epcd.bgl)
- Kryss-oversettelse fra portugisisk til engelsk og fransk (http://www.infopaw.com/portuguese)
- Oversettelse fra portugisisk til engelsk og vice versa (http://www.qwerkop.de/portuguese-dict.php)
- Samleside av portugisiske ordbøker (http://www.dicts.info/dictlist1.php?l=Portuguese)
- (-> Tools) Portugisisk – dansk elektronisk ordbok (http://beta.visl.sdu.dk/)

Maskinoversetting

- Maskinoversetting mellom portugisisk og dansk, engelsk og esperanto (http://gramtrans.com/)

Lære portugisisk

Engelsk

- BePolyglot (http://www.bepolyglot.com)
- Brazilian Portuguese Podcast (http://www.brazilianportuguesepod.com/) – Hørbare leksjoner i brasiliansk portugisisk
- Lær portugisisk online (http://learnportuguese.elanguageschool.net)
- Forbedre dine brasiliansk portugisisk-kunnskaper online (http://www.brazilian-portuguese.net/)
- Programmatic Portuguese – FSI Course Online (http://www.fsi-language-courses.net/Portuguese.aspx)
- Introduksjon til brasiliansk portugisisk (http://www.saunalahti.fi/~huuhilo/portuguese/)
- Brasiliansk portugisisk grammatikk for engelsk-språklige (http://geocities.yahoo.com.br/helcio_domingues/)
- Portugisisk-uttale i Portugal (http://rudhar.com/foneport/en/foneport.htm)
- Uttaleguide (http://199.33.141.196/courses/idm2002/leung/oportugues/intro/pronunciation.html)
- Type any text with Portuguese characters (http://portuguese.typeit.org) – online oversetter
- Portugisiske ord (http://albis.vetsin.com/)

Dansk

- Portugisisk grammatik (http://hjem.tele2adsl.dk/johnmadsen/porturam.html)